

Chị Hai thân mến !

Từ ngày ở quê lên tỉnh, em bận rộn thu xếp phòng ốc trong cư xá nội trú của nhà trường và làm quen với mấy nhỏ bạn cùng lớp, rồi đi mua sắm thêm ít sách vở cùng vài thứ lặt vặt cần thiết. Nay mới có thư gửi về chị nè!

Nhớ lại ngày chị dắt em ra đầu làng đón xe đò lên tỉnh, chị dặn dò đủ thứ; nhắc đi nhắc lại điều này điều nọ, chị xem em như còn bé lắm không bằng. Chẳng bù cho cũng là người chị của Nguyễn Bính thì dặn dò ngược lại: *``Cây em, em ở lại nhà. Vườn dâu em đón, mẹ già em thương``*. Nếu em có người chị, trước khi bước sang ngang mà dặn dò em ở lại chăm sóc mẹ già thì lòng em sẽ thanh thản biết mấy! Còn chị, chị chăm lo cho em từng li từng tí, đủ điều kể cả những sự giữ gìn phẩm hạnh của người con gái. Thế nên, mấy đứa bạn chúng nó chê điệu em là: *``Con nai vàng ngơ ngác đập trên lá vàng khô``* đó. Hôm rằm tháng ba, em lên chùa lễ Phật, mấy con bạn em thì nó rủ nhau đi ciné, ăn kem, tà tà bát phở rong chơi... Tối chúng nó về, thì đêm đã về khuya, ký túc xá đã vắng lặng. Ấy vậy mà chúng nó nói chuyện huyền thuyên, chẳng nghĩ gì đến sự yên tĩnh của những bạn khác đã ngủ. Con Hòa nó lay em dậy, nó tưởng em đã ngủ say nhưng kỳ thật em đã thức từ lúc chúng nó vừa về. *Nó hỏi em:*

-Tào! Tào thế nào, lên chùa có gì vui lắm không? kể cùng nghe đi chứ bỏ tèo. *Em ngồi dậy, vuốt tóc lại cho ngay ngắn rồi mới thông thả trả lời:*

-Mình lên chùa cốt lễ Phật, chứ không chủ yếu đi chơi mà cậu hỏi vui với buồn. *Con Hải nó chen vào:*

-Tuần sau mày dẫn tụi tao cùng lên chùa lễ Phật để xin Phật độ cho chúng mình cùng đỗ đạt: **``Bảng vàng đề danh``** nghe Tào! *Em không trả lời thì con Vân hát hàm hỏi:*

-Thế nào Tào, sao im vậy? đằng ấy định đi một mình để được Phật độ cho một mình đằng ấy thi đỗ chẳng? Sao đằng ấy ích kỷ dữ vậy! *Em cười trả lời:*

-Mình đã nói: Lên chùa lễ Phật là chính, ngoài ra không còn mục đích nào khác hơn. Còn các cậu thì cốt để vui chơi và cầu xin Phật phù hộ cho đỗ đạt, thì đó không phải là đường lối tu học Phật Pháp. Cho nên mình im lặng vậy thôi. *Con Hòa hỏi với giọng chế giễu:*

-Nếu lên chùa chỉ để lễ Phật không thôi à! Sao lại có người uống công và thì giờ như vậy? Theo tớ nghĩ: mọi người tới chùa đều có một ước vọng nào đó để thăm cầu mong Đức Phật gia hộ, chẳng hạn được buôn may bán đắt, gia đình an ổn, hạnh phúc chàn đầy, trừ tà ma hay quỷ sứ v.v. Nếu không thì lã lướt trong shopping còn sướng hơn.

Đấy chị xem, lũ bạn của em chúng quan niệm về đạo Phật như vậy đó. *Tuy nhiên em vẫn từ tốn nói cho chúng nó biết về đường lối của Đạo Phật là:*

-Đức Phật dạy rằng: **“Ta toàn giác, chứ không toàn năng. Ta chỉ là đạo sư, chỉ đường cho các con tự thấp đuốc lên mà đi”**. Nghĩa là Ngài xác nhận Ngài có thể hiểu biết tất cả những gì trên toàn vũ trụ này, nhưng Ngài phủ nhận khả năng của Ngài không thể làm gì cho chúng sinh được, ngoài chính chúng sinh tự làm lấy... Và Ngài xác nhận Ngài chỉ là ông thầy chỉ đường cho chúng ta tiến bước... Đoạn Ngài nói tiếp: **“Các con phải nương tựa nơi chính mình; phải tự lực và tự giác nơi chính mình trước đã...”**. Chị ơi! Em nói tới đây, mấy đứa bạn em chả đứa nào hiểu gì cả. Bây giờ em phải làm sao hả chị? Tưởng cũng cần nói thêm để chị biết, mấy đứa bạn của em chúng nó ham chơi nhiều hơn ham học. *Bỗng con Vân bật cười rồi nói băng quơ:*

-Tưởng rằng lên chùa cầu gì được nấy, khỏi phải học hành nhọc nhằn, rồi đến kỳ thi Phật sẽ độ đạt được điểm tối ưu chứ. Nếu không thì lên chùa mần chi! Em cần nói vài lời cho chúng nó biết về Phật Pháp, kéo chúng hiểu lầm Đức Phật là một ông thầy phù thủy có thể ban phước hay gieo họa cho mọi người được. *Nên em nói:*

-Đạo Phật có định luật Nhân Quả, nghĩa là ta học thợ mộc thì biết làm bàn ghế, học canh nông thì biết trồng cây, ta không học mà đi thi thì sẽ không đậu. Ví dụ ta thi mà đậu là do một đấng nào đó phù hộ cho ta, thì cái bằng cấp đó là bằng giả; bằng không có giá trị gì cả. *Con Hải lên tiếng:*

-Bằng nào chả là bằng, miễn đi thi mà đậu là được. Khi về nhà cha mẹ sẽ nở mày nở mặt với thiên hạ, bản thân mình cũng tự hào ca khúc khải hoàn: **“Vinh quy bái tổ”**. Khi nộp đơn xin việc làm có đính kèm bản sao văn bằng cũng hãnh diện hơn những đứa không bằng cấp chứ bộ. Quan niệm về bằng của chúng nó như vậy đó. *Nên em nói:*

-Thì ra các cậu đi học cốt chỉ để lấy bằng cấp không thôi à! *Con Hòa vênh vào cướp lời em nó bảo:*

-Chứ sao, nếu không vì bằng cấp thì kéo nhau đến đây để làm gì?
Em liền lên tiếng:

-Không hẳn như vậy, còn có cái quan trọng hơn nhiều, quý giá hơn nhiều và thế gian người ta kính trọng hơn nhiều. *Em vừa nói tới đây thì con Vân tỏ thái độ khó chịu, nó ``hừ`` một tiếng rồi hất hàm hỏi:*

-Cái cứu cánh của sự học; cái mục đích của sự đi học là lấy cho được bằng cấp, nếu không thì: ``về nhà làm ruộng học cày cho xong``.
Em ôn tồn nói tiếp:

-Thì ra các cậu coi trọng bằng cấp, mà các cậu không nghĩ: Sẽ làm gì những bằng cấp đó còn quan trọng hơn nhiều. Tiếc thay, có những kẻ bằng cấp quá cao nếu so với giá trị kiến thức hiểu biết mà họ có! *Con Hải hỏi em:*

-Thế theo quan niệm của Tảo thì đi học để làm gì nhỉ? *Em nói:*

-Bằng cấp cũng cần thiết đấy, nhưng chỉ cần thiết khi đi xin việc làm thôi. Mình muốn nói: đi học chủ yếu là lấy kiến thức hiểu biết, còn bằng cấp là phụ thuộc, bằng cấp nó chỉ là tờ giấy ghi nhận ta đã trải qua những chương trình học tập này nọ thế thôi. Có bằng cấp mà thiếu kiến thức hiểu biết tương đương với bằng cấp đó, thì bằng cấp ấy chỉ để đánh lừa thiên hạ và lừa bịp cha mẹ và cả chính mình; một người có bằng cấp cao mà kiến thức hiểu biết thấp, thì khác nào bằng giả và giá trị con người cũng là người giả nốt. Em nói tới đây, hình như cả ba đức đều ý thức được chút đỉnh, cho nên chúng vào giường ngủ mà không nói gì thêm.

Đấy! cuộc sống tập thể tại cư xá nhà trường là vậy đó chị Hai ạ!, em kể sơ để chị hình dung trong những ngày xa nhà em phải thích nghi với những gì xảy ra quanh mình nghe chị.

Em gửi lời về thăm ba mẹ và chị, em cầu chúc cả nhà mình an lành.

Em của chị

Tảo Giang

Hương Đạo

2005